

כתבי עת זרים

משימות חדשות למטה הכללי הרוסי

בעקבות הרחבת סמכויותיו ישמש המטכ"ל הרוסי, בן היתר, גוף מתאם בין הצבא לבין כל גופי הביצוע הפדרליים

בתחום מדיניות החוץ הכלכלית המתואמים עם צעדים בתחום הצבאי.

- התנתת עבודה משותפת עם שירות הביטחון הפדרלי (FSB)³, עם המשרד לענייני פנים (MVD)⁴ ועם המשרד למצבים מיוחדים (MChS)⁵ להכנת מסמכים הקובעים את הכללים לשימוש באיגודי כוחות בין-משרדיים.
 - תיאום פעולות לגיבוש תפיסות ותוכניות בנושאים הקשורים לפיתוח הכוח ולבנינו בעבור כל הגופים המזוינים, לרבות אלה שכפופים למשרדים ולשירותים פדרליים שאינם קשורים למשרד ההגנה.
- הסמכויות החדשות הוענקו למטה הכללי - לדברי גרסימוב - לאור השינויים באופי

אסטרטגי, פיתוח היסודות להבטחת ביטחון המדינה, גיבושה של תפיסת בניין הכוח לצבא והוצאתה אל הפועל וכן פיתוחו של הארגון הצבאי. למשימות המסורתיות האלה נוספו ב-2013 משימות חדשות. המרכזית שבהן היא תיאום בין הצבא לבין כלל גופי הביצוע הפדרליים. אחריות המטכ"ל לתיאום בין הגופים המדיניים והביטחוניים האלה באה לידי ביטוי במישורים הבאים:

- גיבוש תוכנית הגנה עם כלל גופי הביצוע הפדרליים (התוכנית אושרה על ידי נשיא המדינה בינואר 2013).
- גיבוש תוכנית למימוש ההרתעה האסטרטגית. התוכנית כוללת נקיטת צעדים מדיניים-דיפלומטיים וצעדים

מבוא

ב-25 בינואר 2014, לרגל יום המטה הכללי הרוסי, הרצה רמטכ"ל צבא רוסיה ולרי גרסימוב בכנס של האקדמיה למדעים צבאיים². הרצאתו עסקה בתפקיד המטה הכללי לאחר השינויים שהתרחשו בו ב-2013. בהרצאה הושם דגש מיוחד על החשיבות של שיפור תשתיות הידע, הלמידה והמחקר בתחומי ההיסטוריה הצבאית והמדע הצבאי, והודגשה אחריותו הישירה של המטכ"ל לכך.

סמכויות ותחומי אחריות עיקריים של המטכ"ל הרוסי

באופן מסורתי, משימותיו העיקריות של המטה הכללי של צבא רוסיה הן תכנון

ולרי גרסימוב (מימין, בחזית הצילום) בפגישת שרי הביטחון והרמטכ"לים של המדינות החברות בנאט"ו, ינואר 2014 | על פי תפיסת הרמטכ"ל גרסימוב, תנאי מרכזי לעמידת המטה הכללי במשימותיו החדשות הוא תפקודו היעיל של המכלול הצבאי-מדעי הכפוף לו

רס"ן א'
חטיבת תוה"ד

לשיטתו של גרסימוב, ראוי שבעבודה המדעית ישתתפו גם גופי הביצוע הפדרליים לצד מכונים של האקדמיה הרוסית למדעים ושל המדעים צבאיים

לפתח תיאוריה כוללת של פעולות בלתי ישירות ואסימטריות שתמומש על ידי כלל גופי הביצוע הפדרליים בהתאם לתוכנית אחודה.

- פיתוח צורות שימוש באיגודי כוחות, הגדרת שיטות פעולה יעילות לאיגודים כאלה והגדרת ההרכב האופטימלי שלהם.
- גרסימוב הדגיש כי עמידה ביעדים האלה דורשת העמקה בלימוד ההיסטוריה הצבאית - ובמיוחד בהיסטוריה הצבאית של רוסיה - ומעקב אחר מגמות צבאיות וצבאיות-טכנולוגיות חדשות בעולם.

הסמכויות החדשות הוענקו למטכ"ל, לדברי גרסימוב, לאור השינויים באופי הסכסוכים הצבאיים כיום קצר יותר מבעבר, הוא כולל שימוש הן באמצעים צבאיים והן באמצעים לא צבאיים, ואף גובר משקלם של אלה האחרונים, האמצעים הפוליטיים, הכלכליים, הדיפלומטיים והבלתי ממשלתיים

כדי להגביר את האפקטיביות של העבודה המדעית הוקמו מחדש מחלקות צבאיות-מדעיות במפקדות הראשיות של הזרועות ובמפקדות החילות. הדבר מאפשר שיתוף פעולה בלתי אמצעי בינן לבין מוסדות מחקר מדעיים. באופן ניסיוני הוקמו ארבע פלוגות מדע⁷. נוסף על כך מתוכננת הקמתה של מערכת שתכלול את כל המחקרים המדעיים בתחום ההגנה. לצורך זה מתקיימת עבודה ליצירת בסיס נתונים אחוד של ידע מדעי שיכלול את תוצאות המחקרים ועבודות

הסכסוכים המזוינים. משך הסכסוכים הצבאיים כיום קצר יותר מבעבר, הם כוללים שימוש הן באמצעים צבאיים והן באמצעים לא צבאיים, ואף גובר משקלם של אלה האחרונים: האמצעים הפוליטיים, הכלכליים, הדיפלומטיים והבלתי ממשלתיים. הכוונה היא להפעלה סמויה של ארגונים בין-לאומיים לא ממשלתיים ושל חברות פרטיות של שכירי חרב. הדבר בא לידי ביטוי בלחימה בסוריה, בתסיסה באוקראינה ובפעילותו של ארגון גרינפיס באזור הארקטי. פרק הזמן הנדרש למעבר מנקיטת צעדים מדיניים-דיפלומטיים להפעלת כוח צבאי התקצר משמעותית. שינוי בולט נוסף הוא הפעלת הכוח במרחבי המידע והחלל.

לאור השינויים האלה והאיומים החדשים הנגזרים מהם חיוני ליצור אינטגרציה בין מערכות השליטה של הצבא לבין אלה של גופי הביצוע הפדרליים האחרים העוסקים בהגנה על המדינה. צעד משמעותי למימוש היעד הזה היה הקמת "המרכז הלאומי לשליטה בהגנה של הפדרציה הרוסית"⁶. המרכז אמור לספק מערכת שליטה אחודה על הארגון הצבאי-ביטחוני של רוסיה בכללו ויאפשר לקבל מידע בזמן אמת ולגבש בעבור מקבלי ההחלטות הצעות לתגובה למצבי משבר במדינה ומחוצה לה. שיתוף פעולה אפקטיבי עם הצבא דורש מהנציגים של גופי הביצוע הפדרליים ידע צבאי מסוים. להקניית הידע הזה חידשה האקדמיה הצבאית של המטכ"ל את תוכנית ההכשרה האחודה שנקראת "הגנה לאומית".

חשיבותם של הידע ושל הקר ההיסטוריה הצבאית והמדע

על פי תפיסת הרמטכ"ל גרסימוב, תנאי מרכזי לעמידת המטה הכללי במשימותיו החדשות הוא תפקודו היעיל של המכלול הצבאי-מדעי הכפוף לו. התפקוד היעיל הזה כולל כמה משימות:

- ביסוס מחקרי של הכיוונים העיקריים לבניין הכוח ולפיתוח הכוחות המזוינים.
- גיבוש תחזית והערכה של האיומים הצבאיים העומדים בפני רוסיה והכנת הצעות לשכלול המענה הביטחוני לאיומים האלה. יש לתת את הדעת - בהתאם לשינוי באופי העימותים - על מענים צבאיים ולא צבאיים כאחד. כמו כן יש

הניסוי ההנדסיות שהזמין משרד ההגנה. השנה החלה בספרייה המדעית-צבאית של המטכ"ל בניית אוסף עותקים מקוריים של מחקרים. העבודה על בסיס הנתונים הממוחשב האחד של המחקרים צפויה להסתיים ב-2017.

לשיטתו של גרסימוב, ראוי שבעבודה המדעית ישתתפו גם גופי הביצוע הפדרליים לצד מכונים של האקדמיה הרוסית למדעים ושל האקדמיה למדעים צבאיים. על בסיס ההצעות שאיגשה זו האחרונה מתוכננת השנה התנעתה של עבודת מחקר שתיקרא "הגנה" ושמייעדת ליצור מערכת ידע מודרנית על המלחמה ועל הגנת המדינה ולבחון אם ישנה חוקיות מסוימת באופן שבו מתנהלים המאבקים הבין-לאומיים, לרבות בתחום של הפעלת "עוצמה רכה".

גרסימוב הדגיש את החשיבות המיוחדת שבפיתוח של מתודולוגיה לבניין הכוח ושל שיטות חדשות להפעלת הכוח. הוא הדגיש כי בעקבות השינויים באופי העימותים כוללת כיום הפעלת כוח שימוש באמצעים צבאיים ולא צבאיים כאחד. לדבריו, המחקרים הצבאיים-מדעיים צריכים להיערך במסגרת מדיניות צבאית-טכנולוגית שאותה מגבש ומממש המטכ"ל הרוסי.

הערות

1. התמצית מתבססת על תוכן ההרצאה שפורסם - בהבדלי נוסח קלים - באתר של האקדמיה למדעים צבאיים של הפדרציה הרוסית (<http://goo.gl/w94Rk8>) ובשבועון רוסי לענייני צבא ובטיחון (<http://goo.gl/FGV2dk>)
2. האקדמיה למדעים צבאיים היא מוסד צבאי-מדעי ציבורי עצמאי של הפדרציה הרוסית. האקדמיה הוקמה ב-1994 ונועדה להעמיק ולפתח מחקרים בסיסיים ויישומיים בנושאי הגנה. האקדמיה כוללת מכוני מחקר שמוציאים לאור פרסומים שונים.
3. שירות הביטחון הפדרלי - Federal'naya Sluzhba Bezopasnosti (ובקיצור: FSB) - הוא נוף ביצועי האמון על הבטחת ביטחון המדינה בתחומים הקשורים לריגול נגדי ולמאבק בטרור. כמו כן הוא עוסק בתכנון אסטרטגי. שירות הביטחון הפדרלי הוא יורש הקי"ב של בריה"מ.
4. המשרד לענייני פנים - Ministerstvo Vnutrennikh Del (ובקיצור: MVD) - אמון על אכיפת החוק ועל שמירת הסדר והביטחון בירה הפנימית. לרשותו עומדים כוחות משטרה וכוחות מיוחדים.
5. המשרד לענייני הגנה אזרחית, מצבים מיוחדים והתמודדות עם אסונות טבע - Ministerstvo po delam grazhdanskoi oborony, chrezvychainym situaziyam i likvidazii stikhiinykh bedstviy (ובקיצור: MChS) מופקד על ההגנה האזרחית - למשל במקרה של אסונות טבע. לרשות המשרד עומדים, בין היתר, כוחות הצלה ומערכות התרעה מפני אסונות.
6. הקמת המבנה של המרכז הזה החלה בינואר 2014. כעת מתנהלת עבודה לפיתוח המערכות הממוחשבות.
7. מדובר במיזם חדש של שר ההגנה הרוסי סרגיי שויגו לניוס מדענים ומנהלים, בוגרי אוניברסיטאות, למסגרות צבאיות ייחודיות במסגרת שירות החובה שלהם. המנויסיים אמורים לעסוק במיזמי פיתוח שונים המשרתים את צורכי הצבא.